

Sygn. akt V Pa 18/21

VPz 11/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2021 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko (...) w R.

o odprawę pieniężną

na skutek (...) powódki S. K. od wyroku (...) w Bełchatowie IV Wydział Pracy z dnia 4 lutego 2021 r. sygn. akt IV P 5/20

oraz na skutek zażalenia pozwanego (...) w R. na pkt. 2 (drugi) wyroku (...) w Bełchatowie IV Wydział Pracy z dnia 4 lutego 2021 r. sygn. akt IV P 5/20

1. **oddala apelację,**
2. **nie obciąża powódki S. K. kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego (...) w R. za II instancję,**
3. **oddala zażalenie pozwanego (...) w R.;**

Sygn. akt V Pa 18/21

Sygn. akt V Pz 11/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 30 grudnia 2019 roku skierowanym przeciwko (...) w R., powódka S. K. wniosła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 23.400,00 zł tytułem odprawy pieniężnej z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 lipca 2018 roku oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew z dnia 13 marca 2020 roku pozwany (...) w R., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu oraz o zawiadomienie (...) o toczącym się **procesie oraz** możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego.

Zarządzeniem Przewodniczącego z 15 lipca 2020 roku zawiadomiono (...) o toczącym się procesie i możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego.

(...) nie przystąpiło do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego

Zaskarżonym wyrokiemz dnia 4 lutego 2021 roku, sygn. akt IVP 5/20 (...) Belchatowie oddalił powództwo S. K. oraz nie obciążył jej obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego (...) w R..

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawnego (...):

Z dniem 20 czerwca 2009 roku S. K. została powołana na stanowisko kierownika finansowego (...) w R.. Następnie pismem (...) z dnia 31 grudnia 2012 roku powódka została poinformowana, iż na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 stycznia 2013 roku stała się (...) (...) w R..

Do (...) wpłynęło anonimowe pismo z dnia 20 września 2017 roku, zawierające skar gę na działania powódki, jako (...) (...) w R.. Pismo to zostało przesłane również do (...) w (...) w dniu 25 października 2017 roku. W związku z tym pismem ówczesny dyrektor (...) w (...) - M. M. polecił powódce zajęcie stanowiska i złożenie stosownych wyjaśnień. Powódka złożyła wyjaśnienia w piśmie z dnia 6 listopada 2017 roku. Następnie do (...) wpłynęło kolejne anonimowe pismo z dnia 1 grudnia 2017 roku **pracowników** (...) w R., także zawierające skargę na działania powódki. Pismo to wpłynęło także do (...) w (...) w dniu 13 grudnia 2017 roku i tego samego dnia dyrektor tegoż (...) polecił powódce zajęcie stanowiska i złożenie stosownych wyjaśnień. S. K. wyjaśnienia przedstawiła w piśmie z dnia 19 grudnia 2017 roku. Jednocześnie w dniu 8 stycznia 2018 roku kopia anonimowego pisma została przekazana M. M. przez (...) (...) (...) z prośbą o zweryfikowanie opisanych w piśmie informacji i przedstawienie stanowiska w sprawie. W odpowiedzi z dnia 9 stycznia 2018 roku dyrektor (...) w (...) poinformował (...) (...), że z uwagi na zaistniałą sytuację w planie kontroli jednostek podległych obszarowi (...) (...) na I półroczu 2018 roku uwzględniono kompleksową kontrolę (...) w R., która rozpocznie się 22 stycznia 2018 roku i pozwoli jednoznacznie zweryfikować podniesione w anonimie kwestie dotyczące sprawowania funkcji przez (...) (...) S. K.. Poinformował, że stanowisko w tej sprawie zostanie przekazane w marcu po zakończeniu czynności kontrolnych.

(...) w (...) w R. został przeprowadzony w okresie od 22 stycznia 2018 roku **do 2 marca 2018** roku. Czynności kontrolne prowadziły A. S. i E. K., zatrudnione na stanowisku głównego specjalisty ds. kontroli. Przed rozpoczęciem kontroli otrzymały od zwierzchnika dokumenty związane z anonimami i kontrola miała obejmować również kwestie w nich poruszone. Podczas trwania kontroli konsultowały się z (...) (...). W czasie prowadzenia czynności kontrolnych E. K. zauważyła, że współpraca **między poszczególnymi pracownikami nie układała się** poprawnie, a pracownicy milczeli. Wyniki kontroli były omawiane w dniu 2 marca 2018 roku. W omawianiu wyników uczestniczyła powódka oraz (...) (...) w R.. W trakcie omawiania wyników została również poruszona kwestia anonimów. (...) (...) była zaskoczona, ponieważ nie wiedziała na ich temat. Protokół z kompleksowej kontroli został podpisany przez kontrolujących i powódkę w dniu 2 marca 2018 roku. W uwagach końcowych w protokole z kontroli, kontrolujący odnieśli się do kwestii zawartych w anonimowym piśmie z dnia 1 grudnia 2017 roku. **Ustalili, że po ustaniu zatrudnienia M. K. (synowej po wódki) została wypłacona nagroda, czym naruszono zapisy Regulaminu przyznawania nagród** pracownikom (...) w R.. W protokole zaznaczono, że podniesione w anonimie **naruszenie procedur przeprowadzenia konkursu na staż (...), było** objęte audytem w k **wietniu 2015 roku, w którym stwierdzono, że konkurs został przeprowadzony z naruszeniem przepisów prawa.**

W dniu 8 marca 2018 roku S. K. złożyła zastrzeżenia do ustaleń kontroli w zakresie realizacji budżetu, ustawy Prawo zamówień publicznych, sum depozytowych, sum na zlecenie, wnosząc o ich uwzględnienie. Następnie w piśmie z dnia 13 marca 2018 roku wystąpiła o skorygowanie błędnego zapisu. Osoby przeprowadzające audyt udzieliły odpowiedzi powódce w piśmie z dnia 19 marca 2018 roku i nie podzieliły jej stanowiska w zakresie zgłoszonych przez nią zastrzeżeń. W związku z ustaleniami kontroli i stwierdzeniem nieprawidłowości zostało w dniu (...) roku skierowane do powódki wystąpienie pokontrolne. Zawierało ono omówienie stwierdzonych w protokole kontroli nieprawidłowości

w tym m.in. niezrealizowania poleceń wydanych w piśmie (...) (...) w (...) w zakresie sum depozytowych i sum na zlecenie oraz klasyfikowania oraz dokumentowania wydatków budżetowych, a także błędnego powoływania przepisów prawa zamówień publicznych, wypłaty zwrotu utraconego zarobku (...), prowadzenia inwentaryzacji. Nie stwierdzono naruszenia dyscypliny finansów publicznych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano polecenia sformułowane w dziesięciu punktach.

Pismem z dnia (...) roku, nadesłanym do (...) w R. za pośrednictwem faxu (...) odwołał S. K. ze stanowiska (...) (...) z dniem 21 marca 2018 roku. W piśmie tym wskazano, że odwołanie jest równoznaczne z wypowiedzeniem stosunku pracy z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia. Powódka została zwolniona z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w dotychczasowej wysokości. W piśmie nie została wskazana przyczyna odwołania.

(...) (...) w (...) skierował w dniu 21 marca 2018 roku do (...) (...) pismo, w którym przedstawił informacje dotyczące działań podjętych po otrzymaniu anonimowej skargi pracowników na działania (...) (...) w R.. W piśmie tym zostały powtórzone zapisy zawarte w uwagach końcowych protokołu z kontroli z dnia 2 marca 2018 roku. Pismo (...) (...) w (...) wraz z dokumentacją dotyczącą kontroli wpłynęło do (...) w dniu 26 marca 2018 roku. Przed oficjalnym otrzymaniem tej korespondencji (...) (...) dysponował tymi informacjami oraz pozostawał w roboczych kontaktach z (...) (...) w (...) oraz (...). Przyczynami odwołania S. K. ze stanowiska (...) były między innymi ustalenia kontroli przeprowadzonej przez (...) w (...).

(...) w R. nie wypłacił powódce odprawy pieniężnej. Wynagrodzenie miesięczne powódki wynosiło 7.800 zł. Aktualnie S. K. nie pracuje, nie osiąga żadnych dochodów.

Za wiarygodne (...) uznał zeznania świadków E. K. i A. S., jako korespondujące z zeznaniami przesłuchanej w charakterze pozwanej A. P. i znajdujące potwierdzenie w dokumentach w postaci protokołu z kontroli oraz wystąpienia pokontrolnego.

Za niewiarygodne (...) uznał zeznania (...) M. M. w tej części, w której podał, iż przed odwołaniem powódki nie miał kontaktu z (...) w sprawie przebiegu i wyników kontroli. (...) zauważył, że E. K. i A. S., przeprowadzające kontrolę konsultowały się z M. M., a wyniki kontroli były mu znane na początku marca, bowiem protokół został podpisany w dniu 2 marca 2018 roku. Nadto z pisma (...) (...) wynika, iż (...) (...) posiadał wiedzę w zakresie kontroli i pozostawał w roboczych kontaktach z (...) (...) w (...) oraz (...). M. M. miał przedstawić ustalenia po weryfikacji anonimu, do czego został zobowiązany przez (...) (...). Zdaniem (...) nie zasługują na wiarę zeznania powódki w części, **w której podaje, że** nie było uwag do jej pracy, gdyż przeczy temu treść protokołu z kontroli i wystąpienia pokontrolnego, z których wynika m. in., iż w okresie wcześniejszym były stwierdzone nieprawidłowości, a powódka nie wykonała w całości wydanych w tym zakresie poleceń.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieuzasadnione na podstawie art. 10 ust 1 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (tekst jedn.Dz.U.2018.1969 ze zm.) Zdaniem Sądu Rejonowego z wykładni art. 10 ust. 1 powołanej ustawy wynika, że konieczną przesłanką zapłaty odprawy pieniężnej w związku z rozwiązaniem stosunku pracy jest wyłączność niedotyczącej pracownika przyczyny tego rozwiązania. Sąd Rejonowy podniósł, że odwołanie powódki ze stanowiska (...) (...) było równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy za wypowiedzeniem i jako takie nie wymagało uzasadnienia. Sąd Rejonowy zauważył, że w takiej sytuacji – jak wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2009 r. (II PK 30/09, MoPr 2010 nr 4) - pracodawca nie może uwolnić się od obowiązku wypłaty odprawy i innych świadczeń przez stwierdzenie, że do odwołania doszło bez żadnej przyczyny. W takiej sytuacji na pracodawcę przechodzi ciężar dowodu w zakresie przyczyny odwołania, która wyłącza prawo do świadczeń pracowniczych. A zatem w sprawie, gdy pracownik dochodzi tylko świadczeń związanych z rozwiązaniem stosunku pracy konieczne staje się ustalenie przyczyny rozwiązania stosunku pracy z powołania. W przypadku, gdy pracodawca nie wskazuje przyczyny odwołania pracownika równoznacznego z wypowiedzeniem umowy o pracę, a z okoliczności sprawy nie wynika, by przyczyny rozwiązania stosunku pracy dotyczyły osoby pracownika lub nie ustalono w ogóle, o jakie przyczyny chodzi,

na pra **codawcę przechodzi** ciężar dowodu, że przyczyna ta dotyczy osoby pracownika lub nie dotyczy pracodawcy. Nie jest również wystarczające do wykazania braku podstaw do wypłaty tego typu świadczeń, że pracodawca nie przeprowadził żadnych zmian organizacyjnych, strukturalnych, ekonomiczno-finansowych itp.

(...) na podstawie art. 32 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych i art. 70 § 1 i 2 Kodeksu pracy odwołał powódkę ze stanowiska (...) (...) w R., n **ie wskazując przyczyny odwołania, dlatego** w przedmiotowej sprawie (...) badał, czy zostały spełnione przesłanki z a **rt. 10 ust. 1** powołanej wyżej ustawy, tj.. czy stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn niedotyczących pracownika.

(...) podniósł, iż w okresie poprzedzającym odwołanie S. K. ze stanowiska (...) (...) w R. wpłynęło do (...) anonimowe pismo zawierające skargę na działanie powódki jako (...). W wyniku działań podjętych przez (...) (...) w (...) w związku z anonimową skargą została w okresie od 22 stycznia do 2 marca 2018 roku przeprowadzona kontrola kompleksowa w (...) w R.. W wyniku kontroli ustalono szereg nieprawidłowości. W uwagach końcowych protokołu z kontroli, kontrolujący odnieśli się do kwestii zawartych w anonimowym piśmie z dnia 1 grudnia 2017 roku. Ustalili, że po ustaniu zatrudnienia M. K. (synowej powódki) została wypłacona nagroda, co naruszało zapisy Regulaminu przyznawania nagród pracownikom (...) w R.. W protokole zaznaczono, że podniesione w anonimie naruszenie procedur przeprowadzenia konkursu na staż (...), było objęte audytem w kwietniu 2015 roku, w którym stwierdzono, że konkurs został przeprowadzony z naruszeniem przepisów prawa.

W związku z ustaleniami kontroli zostało w dniu (...) roku skierowane do powódki wystąpienie pokontrolne. Zawierało ono omówienie stwierdzonych w protokole nieprawidłowości, w tym m.in. niezrealizowania poleceń wydanych w piśmie (...) (...) w (...) w zakresie sum depozytowych i sum na zlecenie oraz klasyfikowania oraz dokumentowania wydatków budżetowych, a także błędnego powoływania przepisów prawa zamówień publicznych, wypłaty zwrotu utraconego zarobku (...), prowadzenia inwentaryzacji. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano polecenia sformułowane w dziesięciu punktach.

W ocenie Sądu Rejonowego z materiału dowodowego wynika, że przyczyna odwołania leżała po stronie powódki. Wskazuje na to zdaniem Sądu Rejonowego jednoznacznie zbieżność czasowa czynności kontrolnych, wywołanych wniesieniem anonimu oraz wyniki samej kontroli, które potwierdziły część zarzutów pod adresem powódki, wskazanych w anonimie, a mianowicie: wbrew zapisom Regulaminu przyznawania nagród pracownikom (...) w R. po ustaniu zatrudnienia M. K. (synowej powódki) została wypłacona nagroda, naruszono procedury przeprowadzenia konkursu na staż (...), skutkiem czego było zatrudnienie przyszłej synowej powódki. Kontrola ujawniła również inne nieprawidłowości związane z wykonywaniem funkcji (...) (...) i potwierdziła, że we wcześniejszym okresie były uwagi do pracy powódki, co do których nie zrealizowała w całości wydanych poleceń. Podczas prowadzenia czynności kontrolnych audytorzy zauważyli również, że w (...) w R. panuje zła atmosfera, współpraca pomiędzy poszczególnymi pracownikami nie układała się poprawnie, a pracownicy milczeli.

Wprawdzie (...) (...) w (...) dopiero po odwołaniu powódki w dniu 21 marca 2018 roku skierował do (...) (...) oficjalne pismo, w którym przedstawił informacje dotyczące działań podjętych po otrzymaniu anonimowej skargi pracowników na działania (...) (...) w R., to jednak w ocenie Sądu I instancji przed oficjalnym otrzymaniem tej korespondencji (...) (...) w (...) dysponował tymi informacjami. Sąd Rejonowy podniósł, że podczas trwania kontroli osoby kontrolujące konsultowały się z (...) (...) w zakresie audytu, a sam protokół z kontroli był gotowy w dniu 2 marca 2018 roku. Zdaniem Sądu Rejonowego z pisma (...) (...)w (...) wynika, że (...) (...) przed otrzymaniem oficjalnego pisma dotyczącego działań podjętych w związku z anonimami pozostawał w roboczych kontaktach z (...) (...) w (...) oraz (...). Zdaniem Sądu Rejonowego treść pisma (...) (...) wskazuje, iż przyczynami odwołania S. K. ze stanowiska (...) były między innymi ustalenia kontroli przeprowadzonej przez (...) w (...).

Sąd I instancji doszedł do przekonania, że powyższe okoliczności świadczą, że do rozwiązania stosunku pracy z powódką doszło z przyczyn leżących po jej stronie tj. sposobu wywiązywania się przez powódkę z obowiązków pracowniczych. Nie zostały zatem spełnione przesłanki z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych

zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, warunkujące prawo do odprawy pieniężnej, dlatego Sąd Rejonowy powództwo oddalił.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Rejonowy postanowił nie obciążać powódki kosztami postępowania, bowiem powódka nie pracuje i nie osiąga żadnego dochodu.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją zawodowy pełnomocnik powódki.

Wyrokowi zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj:

1. naruszenie art 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c. poprzez brak oparcia orzeczenia na zebranych w sprawie materiale dowodowym, dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, pozbawiony wszechstronności, rażąco wybiórczy i sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, zasadami logiki oraz w sposób sprzeczny z zebranych materiałem dowodowym, który w konsekwencji spowodował błąd w ustaleniach faktycznych sprawy, a polegające na nieprawidłowym ustaleniu, że:

a) powódkę odwołano ze stanowiska z przyczyn jej dotyczących, mimo że (...) nie wskazał jakiegokolwiek przyczyny, zaś w odpowiedziach na trzy kierowane przez Sąd Rejonowy w Bełchatowie prośby o wskazanie przyczyny odwołania (...)wskazało, że jest to wyłączna kompetencja (...), który nie jest zobowiązany do wskazania przyczyny odwołania;

b) przed oficjalnym otrzymaniem korespondencji o wynikach kontroli (...) (...) dysponował tymi informacjami oraz pozostawał w roboczych kontaktach z (...) (...) w (...) oraz (...), czemu zaprzecza jednoznacznie (...) (...) w (...) oraz nie ma żadnego innego dowodu potwierdzającego, aby taka sytuacja rzeczywiście wystąpiła;

c) przyczynami odwołania S. K. ze stanowiska (...) były między innymi ustalenia kontroli przeprowadzonej przez (...) w (...), choć każdy z przesłuchanych w sprawie świadków wyraźnie wskazuje, że nie wie co było przyczyną odwołania powódki ze stanowiska i z pisma (...) (...) w (...) wynika także, że z uwagi na brak wskazania przyczyny **odwołania oraz sporządzenie i dotarcie do (...) wyników** kontroli już po odwołaniu powódki, można jedynie przypuszczać przyczyny odwołania;

d) treść pisma (...) (...) wskazuje, iż przyczynami odwołania S. K. ze stanowiska (...) były między innymi ustalenia kontroli przeprowadzonej przez (...) w (...), mimo, że z treści tego pisma wynika jednoznacznie wyłącznie teoretyczne przypuszczenie, że ówczesny (...) (...) mógł pozostawać w bliżej nieokreślonych kontaktach „roboczych”, w trakcie których mógł uzyskać informację o wynikach kontroli jeszcze przed ich sporządzeniem przez (...) (...) (...) w (...), co wtedy uzasadniałoby odwołanie powódki ze stanowiska, której to teorii (...) (...) w (...) [jedyny bezpośredni świadek w zakresie kontaktów] zdecydowanie i jednoznacznie zaprzeczył;

e) z uwagi na anonimy (...) w R. uwzględniono przy planowaniu przez (...) w (...) kontroli na I półrocze 2018 roku, mimo że kontrola kompleksowa w (...) w R. i innych (...) (...) była zaplanowana przez (...) w (...) z wyprzedzeniem i opublikowana na stronie internetowej (...) a kwestia zbadania anonimów została uwzględniona już po zaplanowaniu kontroli;

f) drugą z przyczyn odwołania powódki ze stanowiska (...) było wypłacenie w 2014 roku nagrody M. K. (synowej powódki), w sytuacji gdy z materiału dowodowego sprawy wynika, że wypłata nagrody M. K. nastąpiło podczas przeszło miesięcznej nieobecności powódki w pracy, a decyzję w tym przedmiocie podjął inny pracownik (...) w R. A. L. na wniosek - złożony przez Kierownika (...) wspólnie z Przewodniczącym (...) (...) w R.;

g) poprzez odmowę wiarygodności zeznaniom (...) M. M.. mimo że jego zeznania są spójne zarówno z treścią zeznań pozostałych świadków, jak i z informacjami wynikającymi ze znajdujących się w aktach sprawy dokumentów (...), a nadto M. M., jako (...) (...) w (...) pozostaje jedynym bezpośrednim świadkiem w sprawie zeznającym w zakresie

kontaktów (...) (...) w (...) z (...) i jednoznacznie zeznał, że nie miał takich kontaktów oraz nie informował o wynikach kontroli przez odwołaniem powódki;

h) poprzez oparcie ustalonego stanu faktycznego sprawy na hipotetycznej i niepotwierdzonej [wręcz wyraźnie zaprzeczonej przez świadka] teorii o roboczych kontaktach (...) (...) w (...) i pracownikami (...) oraz oparcie rozstrzygnięcia nie na stanie faktycznym wynikającym z materiału dowodowego sprawy, lecz na zasugerowanej w jednym z pism przez pracownika (...) teorii pozostającej w sprzeczności z zebrany materiałem dowodowym;

i) przyjęcie, że kontrola (...) (...) w (...) potwierdziła zarzuty ujęte w anonimach, mimo że osoby kontrolujące: tj. A. S. i E. K. zeznały w dniu 21 stycznia, że nie kontrolowały anonimów i nie potwierdziły zarzutów;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia polegający na uznaniu, że przyczyny odwołania powódki ze stanowiska (...) (...) w R. dotyczyły powódki, mimo, że w aktach sprawy nie znajduje się żaden dowód wskazujący **na jakiegokolwiek przyczyny odwołania powódki dotyczące jej osoby oraz istniejące i znane** (...) na dzień odwołania, tj. dzień (...) roku, a wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie wskazali, że nie znane im są przyczyny odwołania powódki;

3. co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 10 § 1 pkt 1 ustawy z 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na oddaleniu powództwa, mimo że z materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, aby S. K. odwołano ze stanowiska z przyczyn jej dotyczących, co powoduje konieczność zastosowania artykułu i wypłatę odprawy, a także poprzez błędne przyjęcie, że wskazane następczo teoretyczne i niepotwierdzone przez pracodawcę przypuszczenie o możliwej przyczynie odwołania należy uznać za przyczynę odwołania istniejącą w dniu odwołania i motywującą pracodawcę do odwołania pracownika z przyczyn leżących po jego stronie;

b) art. 6 k.c. poprzez jego nieprawidłową wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w jego pominięciu i uznaniu za udowodnione wszelkich twierdzeń pozwanej co do faktów pomimo braku przedłożenia dowodów na ich poparcie i przy wynikających z materiału dowodowego sprawy wnioskach przeciwnych.

Apelujący wniósł o:

zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania w I instancji oraz II instancji, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przewidzianych oraz o rozpoznanie sprawy na rozprawie.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wnosił o:

oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w punkcie drugim wyroku złożył pełnomocnik pozwanego, zarzucając naruszenie:

1. art 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., poprzez ich niezastosowanie i nie zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania w postaci kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł. - zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu - podczas gdy pozwany wygrał w całości postępowanie, a zatem pozwanemu należne są wskazane koszty ze strony powódki,

2. art. 102 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie, przez bezzasadne uznanie, że w stanie faktycznym zachodziły szczególnie uzasadnione okoliczności, przemawiające za oparciem przez Sąd rozstrzygnięcia o kosztach procesu na

zasadzie słuszności, w sytuacji gdy — poza sytuacją materialną powódki — brak było jakichkolwiek innych przesłanek uzasadniających odstąpienie od obciążenia powódki kosztami postępowania, zaś sama sytuacja finansowa powódki, nawet ciężka, nie jest wystarczająca dla zastosowania instytucji odstąpienia od obciążenia kosztami procesu,

3. art. 232 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., poprzez niewłaściwe zastosowanie przez przyjęcie, że powódka udowodniła istnienie szczególnie uzasadnionych okoliczności dotyczących jej sytuacji życiowej i majątkowej, przemawiających za odstąpieniem od obciążania jej kosztami procesu, w sytuacji gdy powódka nie przedstawił miarodajnych i wyczerpujących dowodów potwierdzających podnoszone przez nią okoliczności.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o:

zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania w kwocie 3.600 zł oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie zażalenia w całości oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego w tym zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanej.

W przedmiotowej sprawie powódka swoje roszczenie o wypłatę odprawy wywodzi ze stosunku pracy jaki łączył ją jako (...) (...) w R. ze swoim pracodawcą.

Roszczenia ze stosunku pracy przysługują pracownikowi przeciwko pracodawcy.

Stosownie do treści art. 3 k.p. pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników.

Za pracodawcę, w rozumieniu art. 3 k.p., uważać należy taką wyodrębnioną organizacyjnie i majątkowo jednostkę organizacyjną, która posiada zdolność do samodzielnego zatrudniania pracowników, a więc możliwość nawiązywania i rozwiązywania stosunków pracy z pracownikami. Dlatego zgodnie z art. 460 § 1 KPC, zdolność sądową i procesową ma także jednostka organizacyjna zatrudniająca pracowników, chociażby nie posiadała osobowości prawnej.

W postępowaniu w sprawach o roszczenia pracowników ze stosunku pracy stroną procesową nie jest (...), lecz państwowa jednostka organizacyjna, będąca pracodawcą w rozumieniu art. 3 KP, reprezentowana przez jej kierownika lub innego pracownika upoważnionego do działania w określonym zakresie w imieniu pracodawcy (art. 3¹ KP w związku z art. 67 § 1 KPC).

Taką wyodrębnioną jednostką organizacyjną jest niewątpliwie (...) w R.. Jednostka organizacyjna będąca pracodawcą jest biernie legitymowana w sporach ze stosunku pracy jej pracowników, nie wyłączając pracowników zatrudnionych w niej na podstawie powołania przez właściwy organ nadrzędny (wyr. SN z 9.9.1977 r., I PRN 115/77, OSNCP 1978, Nr 10, poz. 177).

W myśl art. 32 § 1 ustawy Prawo o (...) (...) (...) zatrudnia się na podstawie powołania. (...) (...) powołuje i odwołuje (...).

Pracodawcą (...) sądu, mimo że podstawą jego zatrudnienia jest akt powołania przez (...), jest (...), w którym zajmuje on stanowisko służbowe, a nie (...).

Powyższe stanowisko jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się, że w sprawach o roszczenia pracowników ze stosunku pracy stroną procesową nie jest (...), lecz państwowa jednostka organizacyjna, będąca pracodawcą w rozumieniu art. 3, reprezentowana przez osobę upoważnioną do

działania w określonym zakresie w imieniu pracodawcy (post. SN z 12.3.1976 r., I PZ 1/76, OSNCP 1976, Nr 10, poz. 229 z aprobowaną glosą J. Mokrego, OSPiKA 1977, Nr 6, poz. 100; aprobowaną glosą J. Krajewskiego, OSPiKA 1977, Nr 4, poz. 69). Dla pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędzie gminy pracodawcą jest ten urząd, a nie burmistrz czy wójt (wyr. SN z 21.12.1992 r., I PRN 52/92, PiZS 1993, Nr 5–6, s. 96), podobnie dla sędziego pracodawcą jest sąd jako jednostka organizacyjna, w której sędzia pełni swoją służbę (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2010 r., I CSK 111/10, uchw. SN z 23.7.1993 r., I PZP 30/93, OSNCP 1994, Nr 6, poz. 123), dla pracowników gminnego ośrodka pomocy społecznej (w tym jego kierownika) ten ośrodek (wyr. SN z 20.10.1998 r., I PKN 390/98, OSNAPiUS 1999, Nr 23, poz. 744 z glosą R. Szarek, OSP 2000, Nr 7–8, poz. 105).

Na tej samej zasadzie pracodawcą powódki jako (...) (...) w R. był (...) w R., jako jednostka organizacyjna, w której powódka pełniła swoją funkcję, a nie (...) P.. Powyższe potwierdza wydane powódce przez pracodawcę świadectwo pracy, które wskazuje jako jej pracodawcę (...) w R..

Tymczasem powództwo o wypłatę odprawy powódka wytoczyła przeciwko pozwanemu (...) w R.. Wprawdzie powódka wytoczyła powództwo samodzielnie, ale już na pierwszej rozprawie, która odbyła się 8 października 2020 roku, powódka była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika adwokata P. M.. Zawodowy pełnomocnik powódki cały czas konsekwentnie popierał powództwo przeciwko pozwanemu (...) w R.. To ten podmiot jako stronę pozwaną wskazywał w każdym piśmie procesowym kierowanym do (...). Przeciwko temu podmiotowi wywiódł i popierał apelację oraz wniósł odpowiedź na zażalenie. Nigdy nie dokonał podmiotowej zmiany powództwa, do czego był uprawniony na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego na podstawie art. 194§1 k.p.c.

Również pozwany (...) w R. nie podnosił braku swojej legitymacji procesowej. Wręcz przeciwnie w odpowiedzi na pozew zawodowy pełnomocnik merytorycznie ustosunkował się do pozwu oraz wniósł zażalenie na zawarte w wyroku koszty i odpowiedź na apelację. Pełnomocnictwo dla zawodowego pełnomocnika strony pozwanej było udzielone do reprezentacji (...).

(...) jako strona pozwana został wreszcie wskazany w zaskarżonym wyroku przez Sąd Rejonowy. Jedynie w protokołach rozpraw jako strona pozwana był wpisywany (...) w R., a nie (...). Sąd Rejonowy – pomimo wpisywania w komparycji protokołu rozprawy jako pozwanego (...) w R. - nie zwrócił stronie powodowej uwagi na nieprawidłowe oznaczenie strony pozwanej i rozpoznał ją tak – jakby pracodawcą powódki w istocie był (...), a nie (...), co dał wyraz w wyroku, gdzie jako pozwanego wpisał (...). Z kolei w uzasadnieniu Sąd I instancji wskazuje, wbrew faktom, że powództwo zostało wytoczone przeciwko (...) w R.. Sąd I instancji zachowuje się zatem tak, jakby utożsamiał (...) w R. z (...) w R. i używał tych pojęć zamiennie. Tymczasem (...) i pracodawca będący jednostką organizacyjną to dwa zupełnie odrębne podmioty. Tym samym powództwo ze stosunku pracy wytoczone przeciwko (...), nie może być sprostowane przez zastąpienie (...) nazwą jednostki organizacyjnej będącej pracodawcą. Powyższe wyklucza możliwość sprostowania oznaczenia strony pozwanej przez Sąd na jednostkę organizacyjną, gdy strona powodowa wskazuje jako pozwanego (...). Sąd nie jest uprawniony bowiem do dokonania z urzędu takiej zmiany (sprostowania) oznaczenia strony pozwanej, która nie jest zmianą polegającą na sprostowaniu omyłki w oznaczeniu, lecz doprowadza do zmiany strony pozwanej (wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2009 r., I PK 95/09). A do tego prowadziłyby zastąpienie pozwanego (...), pozwanym (...) w R..

Do zmiany podmiotowej powództwa w niniejszej sprawie mogło zatem dojść przez dopozwanie w trybie art. 194§1 1 k.p.c., a nie przez sprostowanie oznaczenia strony pozwanej.

Wprawdzie w postępowaniu wszczętym z powództwa pracownika w myśl art. 477 k.p.c. wezwania do udziału w sprawie, o którym mowa w art. 194 § 1 i § 3 k.p.c., sąd może dokonać również z urzędu. Nie mniej komentowany art. 477 KPC nie nakłada na sąd obowiązku, a jedynie daje sądowi możliwość prawidłowego oznaczenia strony pozwanej. Z uwagi na to, że strona powodowa była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, który precyzyjnie określił stronę pozwaną, zdaniem Sądu Okręgowego, w takiej sytuacji Sądowi I instancji nie można postawić zarzutu nie zastosowania z urzędu art. 477 k.p.c. przez nie wezwanie w charakterze pozwanego innego podmiotu, niż wyraźnie wskazany przez zawodowego pełnomocnika.

Sąd pracy nie ma bowiem obowiązku poszukiwania z urzędu za stronę reprezentowaną przez zawodowego pełnomocnika procesowego tego podmiotu, który powinien być pozwany w sprawie, ani do zastępowania zawodowego pełnomocnika procesowego we wskazaniu „właściwie oznaczonej strony pozwanej”, zwłaszcza gdy zawodowy pełnomocnik strony jednoznacznie oznacza stronę pozwaną i stwierdza, że to przeciwko temu konkretnie oznaczonemu pozwanemu powód kieruje swoje roszczenia. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się, że Sądy pracy nie mogą z naruszeniem zasady kontrydiktoryjności procesu cywilnego zastępować profesjonalnych pełnomocników procesowych we wskazaniu (nazwaniu) strony pozwanej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 lipca 2014 r., III PZ 8/14, LEX nr 1498821 oraz III PZ 7/14, LEX nr 1498820). Sąd w niniejszej sprawie w pełni popiera to stanowisko.

W sprawach o roszczenia ze stosunku pracy pracodawcą jest druga strona stosunku pracy i jedynie ona może być pozywana i sama pozywać w sprawie ze stosunku pracy - ma legitymację bierną do występowania w sporze (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 września 2009 r., II PK 78/09). Stanowisko takie wynika jednoznacznie z art. 3 KP i art. 460 KPC, jest ponadto ugruntowane w orzecznictwie.

Sąd Rejonowy wydał wyrok przeciwko podmiotowi, który nie był pracodawcą powódki i nie miał w związku z tym legitymacji materialnej i procesowej biernej do występowania w procesie w charakterze strony pozwanej. Proces w rozpoznawanej sprawie powinien być prowadzony przeciwko (...) w R. jako państwowej jednostce organizacyjnej będącej pracodawcą powódki.

Sąd Okręgowy nie może naprawić braku legitymacji procesowej biernej. W postępowaniu apelacyjnym nie jest możliwe dopozwanie innego podmiotu (art. 391 § 1 zdanie drugie KPC), ponieważ art. 194 § 1 KPC nie może być zastosowany przed sądem drugiej instancji, z uwagi na zasadę niezmienności stron postępowania w stosunku do stanu, który istniał w chwili zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2001 r., I PKN 342/00, OSNAPiUS 2003, nr 1, poz. 15). Oznacza to, że Sąd Okręgowy nie mógł wezwać do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (...) w R..

Powyższe wyklucza merytoryczne rozpoznanie zarzutów apelacyjnych jako skierowanych przeciwko pozwanemu (...), który w przedmiotowej sprawie nie ma legitymacji procesowej biernej. Pracodawcą powódki nie był (...), a (...) w R..

Skoro wskazany przez zawodowego pełnomocnika powódki jako pozwany (...) nie był pracodawcą powódki, powództwo skierowane przeciwko niemu musiało być oddalone z powodu braku legitymacji procesowej biernej.

Mimo zatem błędnego uzasadnienia, wyrok (...) ostatecznie odpowiada prawu, co legło u podstaw oddalenia apelacji powódki jako bezzasadnej na podstawie art. 385 k.p.c.

Zażalenie strony pozwanej podlega oddaleniu.

Sąd Rejonowy nie naruszył art. 98 k.p.c. nie obciążając powódki kosztami procesu pomimo przegrania sprawy, gdyż prawidłowo zastosował przepis art. 102 k.p.c.

Stosownie do treści art. 102 KPC, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu; jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy sądowi (tak między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20.12.1973 r., II CZ 210/73).

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo doszedł do przekonania, że obciążanie powódki kosztami zastępstwa procesowego pozwanego nie jest uzasadnione z uwagi na fakt, że powódka nie ma żadnych dochodów. Należy podnieść, że powódka od 18 grudnia 2018 roku jest osobą bezrobotną, a od 18 grudnia 2019 roku nie ma żadnych źródeł utrzymania, a nadto jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Dodatkowo

na rozprawie apelacyjnej jej pełnomocnik podniósł, że powódka zмага się z chorobą nowotworową, co niewątpliwie utrudnia znalezienie i podjęcie zatrudnienia.

W sprawie zachodzi zatem szczególnie uzasadniony przypadek pozwalający na skorzystanie z dobrodziejstwa art. 102 k.p.c.

Powyższe legło także u podstaw nie obciążania powódką kosztami zastępstwa procesowego pozwanego za II instancję na podstawie art. 102 k.p.c.